

Ключові слова: договір, договірні відносини, інтелектуальна власність, промислова власність.

Резюме

Автором в роботі проводиться аналіз состояния правового регулювання договірних відносин в сфері інтелектуальної та промислової власності, на основанні чого обґрунтовуються тенденції розвитку правового регулювання та шляхи удосконалення правового регулювання договірних відносин вказаних сферах.

Ключевые слова: договор, договорные отношения, интеллектуальная собственность, промышленная собственность.

Summary

The author deals with analysis of legal regulation of contractual relations in the field of intellectual and industrial property, which substantiated on the basis of trends in regulation and ways to improve the legal regulation of contractual relations in these spheres.

Key words: treaty, contract relations, intellectual property, industrial property.

Отримано 20.12.2011

С. О. ПАРХОМЧУК

*Світлана Олександрівна Пархомчук, аспірант
Київського університету права НАН України*

ПІДВІДОМЧИСТЬ СПРАВ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Важливість побудови конкурентної економіки, а також забезпечення належного захисту прав інтелектуальної власності для розвитку держави та суспільства зумовлює актуальність питання запровадження ефективного механізму вирішення господарських спорів, що виникають на стику відносин економічної конкуренції та права інтелектуальної власності. Зазначені спори виникають в разі порушення прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання внаслідок вчинення дій недобросовісної конкуренції.

Зв'язок недобросовісної конкуренції та захисту інтелектуальної власності було відображено ще в Паризькій конвенції про охорону промислової власності (ст. 10 bis)¹. Законодавство України встановлює, що порушення прав інтелектуальної власності може мати місце у випадку вчинення таких дій недобросовісної конкуренції як: використання імені, комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки, рекламних матеріалів, оформлення упаковки товарів і періодичних видань, інших позначень без дозволу (згоди) суб'єкта господарювання, який раніше почав використовувати їх або схожі на них позначення у господарській діяльності, що призвело чи може призвести до змішування з діяльністю цього суб'єкта господарювання². У таких випадках суб'єкт господарювання, чий права інтелектуальної власності порушені, може захистити їх в загальному (судовому) та (або) в спеціальному (адміністративному) порядку.

В адміністративному порядку окреслені правопорушення та спори, що ними викликані, розглядаються (вирішуються) органами Антимонопольного комітету України (далі – АМК України). Наразі кількості зазначених порушень прав інтелектуальної власності та відповідних звернень до таких органів постійно зростає, внаслідок чого виявлення фактів недобросовісної конкуренції було визначено одним із пріоритетів їх роботи³.

Беручи курс на розбудову правової держави, законодавець прямо передбачив у ст. 55 Конституції України право кожного на оскарження в суді рішень, дій (бездіяльності) органів державної влади, посадових і службових осіб. Питання запровадження уніфікованого та ефективного механізму судового оскарження рішень органів АМК України по вказаним справам набирає особливого значення в умовах запровадження заходів по оптимізації системи центральних органів виконавчої влади та підвищення ефективності державного управління, а також реформування судової системи.

Наразі головною перешкодою ефективної роботи такого механізму є неузгодженість та прогалини в законодавстві стосовно розмежування юрисдикції судових органів по розгляду справ з оскарження рішень органів АМК України. Вказане спричиняє виникнення розрізної судової практики: однакові по суті спори розглядаються одночасно і господарськими, і адміністративними судами, що призводить до прийняття протилежних рішень по подібним справам, створює правову невизначеність для господарюючих суб'єктів, унеможливує оперативний захист їх прав та інтересів.

Питання розмежування судових юрисдикцій однозначно не вирішене ні в законодавстві, ні в судовій практиці, ні в юридичній літературі. Окремі аспекти розмежування юрисдикції спеціалізованих судів у цілому, а також по справах, в яких беруть участь органи АМК України та справах стосовно захисту прав інтелек-

туальної власності були розглянуті в роботах В. К. Мамутова, Н. О. Саниахметової, С. Ф. Демченка, О. М. Пасенюка, В. В. Борденюк, О. Горгули, Н. Є. Блажівської.

Метою статті є встановлення основних суперечностей у правовому регулюванні розмежування юрисдикції спеціалізованих судів по справах про оскарження рішень органів АМК України, прийнятих за результатами розгляду дій недобросовісної конкуренції, що порушують права інтелектуальної власності та аналіз практики застосування таких правових норм.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» недобросовісною конкуренцією є будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності. Особи, права інтелектуальної власності яких порушені вказаними діями, можуть протягом шести місяців з дня, коли вони дізнались або повинні були дізнатися про таке порушення, звернутися до АМК України із заявою про захист своїх прав⁴.

Звернення суб'єкта господарювання за захистом порушених прав інтелектуальної власності до органів АМК України, розгляд та вирішення спору, що виник внаслідок вчинення правопорушення, таким органом є реалізацією адміністративного юрисдикційного порядку захисту прав інтелектуальної власності. Такий порядок, як альтернатива судовій формі вирішення спорів, має як переваги (простота та оперативність розгляду справ, що створює об'єктивні можливості для швидкого відновлення порушених прав), так і недоліки (учасники адміністративного провадження не попереджаються про кримінальну відповідальність за надання неправдивих свідчень; відомчі органи не користуються тим ступенем автономності, який мають суди, в зв'язку з регламентацією діяльності не тільки нормами законодавства, а й загальними директивами та конкретними вказівками органів управління). У цілому обсяг процесуальних гарантій в адміністративному порядку вирішення спорів у порівнянні з судовим є вужчим⁵. Зазначене зумовлює значну кількість звернень господарюючих суб'єктів до суду для оскарження рішень органів АМК України. Так, у період з 2003 по 2010 рік суб'єктами господарювання було оскаржено в судовому порядку 1299 рішень вказаних органів, 177 з них були визнані недійсними повністю або частково. Щороку кількість таких звернень зростає⁶.

Відповідно до норм антимонопольного законодавства, суб'єкт, що є стороною спору про недобросовісну конкуренцію, розглянутого органом АМК України, має право оскаржити до суду будь-яке рішення, прийняте за результатами розгляду такого спору. Це може бути рішення про визнання факту недобросовісної конкуренції; про припинення недобросовісної конкуренції; про офіційне спростування за рахунок порушника поширених ним неправдивих, неточних або неповних відомостей; про накладання штрафів; про закриття провадження у справі⁷.

Для ефективного та оперативного захисту своїх прав та інтересів суб'єкту господарювання необхідно правильно визначити, який суд уповноважений розглядати справи по такому оскарженню. Неправильне визначення юрисдикції матиме наслідком скасування судового рішення, закриття провадження у справі, виникнення потреби у зверненні до суду іншої юрисдикції, як наслідок, збільшення тривалості судового розгляду, невірних витрат часу та коштів. Визначитись з підсудністю аналізованих спорів непросто.

Про необхідність звернення для оскарження рішення АМК України до господарського суду свідчить в першу чергу ст. 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції», яка визначає, що «заявник, відповідач, третя особа мають право оскаржити рішення органів АМК України повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення»⁸.

З огляду на зміст наведеної норми та зважаючи на положення ч. 2 ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України⁹ (далі – КАС України), яка встановлює, що юрисдикція адміністративних судів поширюється на всі публічно-правові спори, крім спорів, для яких законом встановлений інший порядок судового вирішення, Вищий господарський суд України висловив однозначну позицію, що справи зі спорів про оскарження рішень (розпоряджень) органів АМК України підвідомчі господарським судам і підлягають розглядові за правилами Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України)^{10, 11}.

Аналіз статистичних даних свідчить, що більшість спорів, пов'язаних з оскарженням рішень органів АМК України, розглядається саме в господарських судах¹². Як приклад успішного оскарження рішення АМК України в порядку господарського судочинства можна навести справу за позовом компанії «Е. І. Дюпон де Немур енд Компані», яка в судовому порядку домоглась визнання недійсним рішення АМК України, чим захистила свої права інтелектуальної власності, відновила ділову репутацію та була звільнена від обов'язку сплати нарахованого штрафу¹³.

Разом з тим, непоодинокими є випадки, коли господарські суди відмовляють суб'єктам господарювання у прийнятті позовних заяв про оскарження рішень органів АМК України. Як приклад можна навести справу № 02-03/1289/9 Господарського суду Київської області про визнання протиправним та скасування розпорядження Адміністративної колегії Київського обласного територіального відділення АМК України.

У цій справі суд відмовив позивачу в прийнятті позовної заяви, пославшись на те, що в силу приписів ст. 12 ГПК України даний спір не підвідомчий господарським судам України, оскільки АМК України та його територіальні відділення є суб'єктами владних повноважень. Посилання позивача на п. 4 Інформаційного листа Верховного Суду України від 26.12.2005 р. № 3.2-2005 про те, що заявник, відповідач, третя особа мають право оскаржити рішення органів АМК України до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення, суд до уваги не прийняв, оскільки зазначив, що «відповідно до п. 6 Прикінцевих та перехідних положень КАС України до початку діяльності окружних та апеляційних адміністративних судів адміністративні справи, підвідомчі господарським судам відповідно до ГПК України 1991 року, вирішують

у першій та апеляційній інстанціях відповідні місцеві та апеляційні господарські суди за правилами КАС України. Враховуючи те, що з 01.10.2008 р. розпочав свою діяльність Київський окружний адміністративний суд, зазначена категорія справ розглядається за встановленою підсудністю адміністративними судами у відповідності до положень КАС України»¹⁴.

Очевидно, що висновки, яких дійшов суд по цій справі, є помилковими, зважаючи на спеціальний порядок вирішення спорів за участі АМК України, встановлений законодавцем та неодноразово детально роз'яснений Вищим господарським судом України. У наведеній справі допущена помилка була виправлена Київським апеляційним господарським судом, який за результатами розгляду апеляційної скарги дійшов висновку, що суд першої інстанції безпідставно відмовив позивачу у прийнятті позовної заяви, оскільки даний спір підвідомчий господарським судам України. Судом було встановлено, що позивач правомірно звернувся з позовом до господарського суду Київської області, а тому ухвала про відмову в прийнятті позовної заяви є такою, що винесена з порушенням норм процесуального права, та підлягає скасуванню¹⁵.

Водночас, аналіз судової практики показує, що адміністративні суди України все ж таки здійснюють розгляд справ зі спорів про оскарження рішень АМК України, посилаючись на ст. 17 КАС України, відповідно до якої компетенція адміністративних судів поширюється на спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень, дій (бездіяльності), та ст. 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», яка встановлює, що АМК України є державним органом із спеціальним статусом¹⁶.

Прикладом висловлення такої позиції є справа за позовом ТОВ «Вневідомча охорона» про визнання недійсним рішення Донецького обласного територіального відділення АМК України, розглянута в 2009 р. Донецьким окружним адміністративним судом.

До вказаного суду позивач оскаржив рішення, відповідно до якого відповідачем визнано, що він вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, використовуючи у своїй діяльності без дозволу уповноваженої особи знак розрізнення, що за сукупністю суттєвих ознак імітує знак розрізнення, який використовує у своїй господарській діяльності третя особа по даній справі.

Під час судового розгляду Донецьким окружним адміністративним судом та згодом Донецьким апеляційним адміністративним судом досліджувалась правова природа знаку розрізнення позивача, ступінь схожості знаків розрізнення позивача та третьою особою; співвідношення знаку для товарів та послуг, що відтворює знак розрізнення позивача і є ним зареєстрованим як торговельна марка, та промислового зразку, зареєстрованого третьою особою; вирішувалось питання про наявність пріоритету в позивача та третьою особою. Іншими словами, судом досліджувався спір про права інтелектуальної власності, що виник між позивачем та третьою особою, тобто встановлювались обставини цивільно-правових, а не публічно-правових відносин. Зважаючи на зазначене, вирішення такого роду спорів доцільно було б здійснити в порядку господарського судочинства, що відповідало б і наведеним вище вимогам законодавства. Однак Донецький окружний адміністративний суд у постанові за результатами розгляду справи зазначив, що «посилання відповідача на неналежність розгляду даного спору в порядку адміністративного судочинства у зв'язку з тим, що Законом України «Про економічну конкуренцію» встановлюється, що оскарження рішень органів АМК України здійснюється в порядку господарського судочинства, не приймається судом до уваги з огляду на те, що такий порядок оскарження існував до набрання чинності КАС України – до 01.09.2005 р.»¹⁷.

Обґрунтованість такої позиції суду видається дискусійною, виходячи з того, що після внесення численних змін та доповнень в аналізоване законодавство, в тому числі і після 01.09.2005 р., дія ст. 60 Закону України «Про економічну конкуренцію» не припинена, в її положення не внесені зміни про необхідність вирішення спорів за участю АМК України в порядку адміністративного судочинства.

Вирішити питання розмежування юрисдикції спеціалізованих судів по аналізованій категорії справ допомогло б надання однозначних роз'яснень Верховним Судом України. Однак, позиція і цього судового органу не є єдиною. Так, у пункті 4 Інформаційного листа Верховного Суду України від 26.12.2005 р. № 3.2.-2005 (направленого вже після набрання чинності КАС України) зазначено, що закони України можуть передбачати вирішення певних категорій публічно-правових спорів у порядку іншого (не адміністративного) судочинства. Як приклад судом наводяться саме справи щодо оскарження рішень органів АМК України¹⁸. Однак вже в Постанові від 20.11.2007 р. по справі № 07/149 Верховний Суд України висловив протилежну позицію. Суд зазначив, що спори з участю органів АМК України щодо виконання ними своїх владних повноважень є публічно-правовими. Положення ст. 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є за своєю суттю спеціальними нормами щодо захисту економічної конкуренції та загальними у визначенні суб'єктом господарювання порядку захисту прав, порушених органами АМК України. Проте вказаний законодавчий акт не є процесуальним законом і після набрання чинності КАС України ним не може визначитися підсудність справ з публічно-правових спорів за участю органів АМК України. З огляду на викладене суд дійшов висновку, що адміністративними судами підвідомчі всі публічно-правові спори щодо рішень, дій (бездіяльності) органів АМК України, як суб'єкта владних повноважень¹⁹.

Однак позиція законодавця є незмінною та чіткою: оскарження рішень АМК України в судовому порядку відбувається за правилами господарського судочинства, що обґрунтовується чинними нормами ст. 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та встановленою ст. 2 КАС України можливістю особливого порядку оскарження рішень та дії (бездіяльності) суб'єктів владних повноважень, у випадках передбачених Конституцією чи законами України. На думку автора, таке розмежування повноважень судових ор-

ганів зумовлено недоцільністю віднесення до справ адміністративної юрисдикції спорів, які виникають суто із господарських відносин, що безпосередньо стосується спорів, пов'язаних із захистом від недобросовісної конкуренції та захистом прав інтелектуальної власності. Адже вирішення зазначених спорів потребує дослідження господарських (економічних) правовідносин, змістом яких є взаємні права та обов'язки їх учасників саме у сфері господарювання, конкуренції та інтелектуальної власності.

Отже, діяльність органів АМК України є формою реалізації правового механізму захисту від порушень, вчинених у формі дій недобросовісної конкуренції, та важливою гарантією захисту прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання. Водночас право оскарження рішень та дій (бездіяльності) вказаних органів є засобом попередження порушень та зловживань посадових і службових осіб зазначених органів. Судова практика по справах про оскарження рішень органів АМК України є розрізною, а тому в повній мірі не сприяє ефективному захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання. У той час як законодавство прямо відносить вирішення вказаних спорів до повноважень господарських судів, подібні справи розглядаються як за правилами господарського, так і адміністративного судочинства. Це призводить до встановлення правової невизначеності для власників об'єктів інтелектуальної власності та вимагає вчинення заходів щодо чіткого розмежування судових юрисдикцій. Доцільним є розроблення єдиної позиції щодо порядку вирішення господарських спорів за участі АМК України, яка могла б знайти вираження в спільних рекомендаціях та роз'ясненнях вищих органів господарської та адміністративної юстиції. Вказане могло б стати тимчасовим способом врегулювання окреслених проблем. Для остаточного ж розмежування повноважень судових органів необхідно чітко визначити перелік спорів за участю органів АМК України, які не відносяться до юрисдикції адміністративних судів, та закріпити їх на законодавчому рівні шляхом внесення відповідних змін до ст. 17 КАС України. До деталізованих таким чином спорів доцільно включити ті, що виникають внаслідок оскарження рішень органів АМК України по справах про вчинення недобросовісної конкуренції та порушення прав інтелектуальної власності.

¹ Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_123

² Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164 (з подальшими змінами та доповненнями). – Ст. 4.

³ Річний звіт Антимонопольного комітету України (2009 рік) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?art_id=178067&cat_id=161760; Річний звіт Антимонопольного комітету України (2010 рік) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?art_id=194113&cat_id=194112

⁴ Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164 (з подальшими змінами та доповненнями). – Ст. 1, 28.

⁵ Захист прав інтелектуальної власності: законодавче регулювання та правозастосування (узагальнення судової практики) / Автори-упорядники: Г. О. Андрощук, О. П. Орлюк / Верховна Рада України – К.: Парламентське вид-во, 2007. – 344 с. – С. 35–36.

⁶ Річний звіт Антимонопольного комітету України (2009 рік) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?art_id=178067&cat_id=161760; Річний звіт Антимонопольного комітету України (2010 рік) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?art_id=194113&cat_id=194112

⁷ Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164 (з подальшими змінами та доповненнями). – Ст. 30.

⁸ Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64 (з подальшими змінами та доповненнями). – Ст. 60.

⁹ Кодекс адміністративного судочинства України: станом на 26.04.2011 р.: відповідає офіц. тексту. – Х.: Право, 2011. – 166 с.

¹⁰ Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам: Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 27.06.2007 р. № 04-5/120 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=val20600-07>. – П. 7.

¹¹ Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 29.10.2008 р. № 04-5/247 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0247600-08>. – П. 1.

¹² Желік Б. С. Перспективи розвитку системи господарських судів України на сучасному етапі в контексті вирішення проблемних питань визначення господарської юрисдикції // Становлення господарської юрисдикції в Україні – 20 років досвіду. Проблеми і перспективи: матеріали науково-практичної конференції (24–26 травня 2011 р., м. Одеса) / Вищий господарський суд України; Одеський апеляційний господарський суд; відп. за вип. А. Й. Осетинський [та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2011. – 596 с. – С. 362.

¹³ Постанова Вищого господарського суду України по справі № 21/17-54/220 від 08.06.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/10007300>

¹⁴ Ухвала Господарського суду Київської області по справі № 02-03/1289/9 від 02.09.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/12014162>

¹⁵ Постанова Київського апеляційного господарського суду по справі № 02-03/1289/9 від 20.10.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/12387719>

¹⁶ Про Антимонопольний комітет: Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472 (з подальшими змінами та доповненнями).

¹⁷ Постанова Донецького окружного адміністративного суду по справі № 10009/08/0570 від 22.01.2009 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/6527949>

¹⁸ Інформаційний лист Верховного Суду України від 26.12.2005 р. № 3.2.-2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v3-2-700-05>

¹⁹ Постанова Верховного Суду України по справі №07/149 від 20.11.2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/3402045>

Резюме

Статтю присвячено проблемам правового регулювання розмежування юрисдикції спеціалізованих судів по розгляду справ про оскарження рішень Антимонопольного комітету України. Проаналізовано наявну судову практику, сформульовано рекомендації щодо удосконалення законодавчого регулювання окреслених проблем.

Ключові слова: інтелектуальна власність, недобросовісна конкуренція, Антимонопольний комітет України, оскарження рішень, підвідомчість справ.

Резюме

Статья посвящена проблемам правового регулирования разграничения юрисдикции специализированных судов по рассмотрению дел об обжаловании решений Антимонопольного комитета Украины. Проанализирована имеющаяся судебная практика, сформулированы рекомендации по усовершенствованию законодательного регулирования обозначенных проблем.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, недобросовестная конкуренция, Антимонопольный комитет Украины, обжалование решений, подведомственность дел.

Summary

The article is devoted to problems of legal regulation of division courts jurisdiction in cases of appeal against decisions of the Antimonopoly Committee of Ukraine. Analyzed judicial practice and formulated recommendations for the improvement of legislative regulation of these problems.

Key words: intellectual property, unfair competition, the Antimonopoly Committee of Ukraine, appeals of decisions, jurisdiction over cases.

Отримано 25.10.2011

С. С. САВИЧ

*Сергій Святославович Савич, аспірант
Волинського національного університету
імені Лесі Українки*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЗАЗНАЧЕНЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ І ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ ЗГІДНО РЕГЛАМЕНТУ 510/2006 ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Продукти сільського господарства та продовольчі товари регіонального походження займають важливе місце на ринку. Увага до них з боку споживачів зумовлена, у першу чергу, високою якістю цих виробів, їх смаковими характеристиками. Зазначення цих товарів, як і будь-які комерційні позначення, дозволяють споживачам ідентифікувати відповідний виріб на ринку. Широкий попит на ці товари, висока ціна часто є спокусами для імітації з боку осіб, які ніякого стосунку до місця їх виготовлення не мають. Особливо гостро проблема охорони зазначень цих продуктів постала внаслідок розвитку світової торгівлі, коли зруйновані торговельні бар'єри між державами дали змогу промисловим виробникам виготовляти їх у великих кількостях, послуговуючись при цьому їхніми зазначеннями, створюючи невиправдану конкуренцію цим товарам навіть у країнах походження. Як приклад можна навести судовий процес у справі грецького сиру «Фета», найменування якого як регіонального продукту отримало загальноєвропейську охорону, незважаючи на заперечення ряду виробників з Німеччини, Данії, що використовували сучасні технології виробництва цього сиру і давно сприймали його як видову назву.

Європейський Союз, заснований на принципах свободи торгівлі, змушений був врахувати і загрози, які ця відкритість може нести національним економікам. Однією з таких є можливість перетворення географічних зазначень у видові, яка шкодить в тому числі й національним культурам, адже кулінарія є її невід'ємною складовою, а тому це підриває серед іншого національну ідентичність держав.

У ЄС було введено наднаціональний режим охорони зазначень для цих продуктів. Тут слід виділити окремо сільськогосподарські та продовольчі товари, яким надається охорона на підставі Регламенту 510/2006, а також традиційні продукти, зазначення яких охороняються на підставі Регламенту 509/2006. Їх було виключо-